

**Protokół posiedzenia
Komisji Rewizyjnej
Rady Miasta Gliwice kadencji 2024-2029
w dniu 22 października 2024 r., godz. 17.30**

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski otworzył posiedzenie Komisji, powitał gości oraz radnych, stwierdził kworum i zaproponował przyjęcie następującego porządku obrad:

- 1) Kontrola prawidłowości udzielania i rozliczania dotacji udzielonych stowarzyszeniu, o którym mowa w piśmie Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych z dnia 11 kwietnia 2024 r.**
- 2) Przyjęcie protokołu posiedzenia Komisji z dnia 26 września 2024 r.**
- 3) Sprawy bieżące.**

Nie zgłoszono uwag do zaproponowanego porządku obrad.

W posiedzeniu udział wzięli: Zastępca Prezydenta Miasta Łukasz Gorczyński, Naczelnik Biura Prezydenta Miasta Katarzyna Chwastek, Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów, Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu Stella Zaborowska-Nawrath, Dorota Opiela, inspektor Wydziału Edukacji, radna spoza Komisji Alicja Mainusch-Buhl oraz mieszkańiec miasta.

Przed rozpoczęciem obrad **Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski** przypomniał radnym, w związku z obecnością gościa z zewnątrz, o obowiązku ochrony danych osobowych mieszkańców przed ujawnieniem ich osobom postronnym i poprosił o niepodawanie tych danych podczas omawiania spraw.

W związku ze zgłoszonym przez mieszkańca zamiarem nagrywania posiedzenia, Przewodniczący poinformował o tym fakcie i możliwości zamieszczenia nagrania w Internecie lub udostępnienia w inny sposób.

Ad 1) Kontrola prawidłowości udzielania i rozliczania dotacji udzielonych stowarzyszeniu, o którym mowa w piśmie Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych z dnia 11 kwietnia 2024 r. (w aktach sprawy nr BR.0012.31.4.2024).

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski przypomniał zebranych, że na dzisiejsze posiedzenie zostali zaproszeni naczelnicy wydziałów zawierających umowy dotacyjne, wskazanych w piśmie Sekretarza Miasta. Przywołał fragment pisma Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Społecznych z dnia 11 kwietnia 2024 r., który wskazuje na zasadność przeanalizowania procedury udzielania i rozliczania dotacji w Urzędzie Miejskim w Gliwicach. Następnie Przewodniczący Komisji oddał głos zaproszonym gościom.

Zastępca Prezydenta Miasta Łukasz Gorczyński poinformował, że towarzyszą mu naczelnicy wydziałów Kultury i Sportu, Edukacji oraz Architektury i Budownictwa oraz pracownik Wydziału Edukacji.

Naczelnik Biura Prezydenta Miasta Katarzyna Chwastek poinformowała, że w posiedzeniu nie weźmie udziału Naczelnik Wydziału Promocji i Komunikacji Społecznej. Prezydent Miasta poprosiła o jej obecność na posiedzeniu. Być może będzie mogła uzupełnić wypowiedzi pozostałych naczelników.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski poinformował, że Komisja zaprosi Naczelnika Wydziału Promocji i Komunikacji Społecznej na kolejne posiedzenie.

Zastępca Prezydenta Miasta Łukasz Gorczyński poinformował, że rozpocznie swoją wypowiedź od nakreślenia podstaw prawnych udzielania dotacji. Wskazał, że są one różne. Wydział Kultury i Sportu udziela dotacji głównie na mocy ustawy o sporcie oraz ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Inną podstawą prawną kieruje się

Wydział Edukacji, który zawiera umowy na dotacje oświatowe. Wydział Promocji i Komunikacji Społecznej przyznaje natomiast dotacje poza ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a Wydział Architektury i Budownictwa – na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Również podstawa udzielania dotacji przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, np. dla żłobków niepublicznych, jest inna. To wszystko sprawia, że procedury udzielania i rozliczania dotacji są różne w różnych wydziałach. Stowarzyszenie, dla którego dotacja jest przedmiotem kontroli Komisji Rewizyjnej, uzyskało ją na podstawie ustawy o sporcie. Procedury udzielania dotacji funkcjonują w Urzędzie Miejskim od lat. Wydziały zawsze posiłkują się opiniami prawnymi, ponieważ materia dotycząca dotacji jest skomplikowana. Udzielane jest także pełnomocnictwo procesowe dla radców, jeśli jest taka potrzeba. Egzekucją należności miasta pochodzących z dotacji zajmuje się Wydział Podatków i Opłat. Jest także brana pod uwagę ewentualna odpowiedzialność karna.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski udzielił głosu Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa, przypominając, że miasto wspiera remonty obiektów sakralnych.

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów poinformowała, że ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami daje uprawnienie do udzielania dotacji na remont obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków. Najwięcej dotacji udzielanych jest na remonty obiektów sakralnych, ponieważ zwykle budzą one mniej kontrowersji niż inne, niesakralne. W przypadku tych drugich mogą się pojawiać dywagacje, dlaczego akurat ten budynek, czy ktoś konkretny w nim mieszka itd.

Następnie Pani Naczelnik poinformowała, że w obrocie prawnym jest uchwała intencyjna nr XIII/394/2007 z 20 grudnia 2007 r., która określa zasady udzielania dotacji i tryb postępowania z wnioskiem. Do końca sierpnia każdego roku beneficjenci składają informację o zamiarze złożenia wniosku o dotację na rok przyszedły. Jest to przed przyjęciem projektu budżetu, więc taki sygnał jest potrzebny, aby zabezpieczyć środki. Termin na złożenie zasadniczego wniosku upływa w dniu 31 grudnia. Pani Naczelnik wyjaśniła także, że dotowane są konkretne prace budowlane na zabytku. W uchwale intencyjnej są wymienione dokumenty wymagane w postępowaniu dotacyjnym. Przy okazji wskazała, że kiedyś środków na tego typu dotacje było więcej. Po złożeniu wniosku jest on analizowany. Istotne jest kryterium zasadności. Po wyborze beneficjenta Radzie Miasta przedkładany jest projekt uchwały w sprawie przyznania dotacji. Po podjęciu uchwały z beneficjentem jest zawierana umowa. Pani Naczelnik poinformowała, że podpisywała umowy z upoważnienia Prezydenta Miasta. Umowa zawiera zapisy dotyczące warunków i zasad rozliczania dotacji. W ostatnim roku dotacja została przyznana na remont muru kościoła pw. Św. Bartłomieja. Dotacje na remont muru były przyznawane od 2014 r., w tym roku przyznano ostatnią na ten cel.

Radny Zbigniew Wygoda zapytał, kiedy zapadają decyzje w sprawie złożonych wniosków.

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów wskazała, że na przełomie lutego i marca kolejnego roku po złożeniu wniosku. Wnioski muszą zostać uprzednio sprawdzone, a kosztorysy przeanalizowane.

Radna Nina Drzewiecka zapytała, czy decyzja o skupieniu się na przyznawaniu dotacji obiektom sakralnym była w jakiś sposób sformalizowana.

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów poinformowała, że była to niepisana zasada, przyjęta przez ówczesne Kierownictwo Miasta.

Radny Adam Neumann wyjaśnił, że skłaniano się ku dotowaniu części zewnętrznych budynków, ważnych z punktu widzenia przestrzeni publicznej, ale odmawiano dotacji np. na remont ołtarza.

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów wskazała, że akurat to kościoły składały wnioski, ale nie ograniczano możliwości składania wniosków innym podmiotom. Wniosek o dotację na remont budynku niesakralnego był tylko jeden i dotyczył budynku przy ul. Dolnych Wałów. Nie udzielano dotacji na obiekty mieszkalne. Inną przyczyną udzielania dotacji na remont kościołów było ich znaczenie historyczne,

związane z pełnioną funkcją obiektów ochronnych w okresie wojen i wsparciem dla mieszkańców.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zapytał, skąd beneficjenci wiedzą, że do końca sierpnia należy złożyć informację.

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów wyjaśniła, że ten wymóg jest wpisany w uchwale intencyjnej z 2007 r.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski wskazał, że wnioski spływają do końca grudnia i zapytał, czy przy ich rozpatrywaniu obowiązuje tryb konkursowy.

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów poinformowała, że nigdy nie było więcej niż jeden czy dwa wnioski. Były one analizowane pod kątem potrzeb. Jako przykład podała remont muru wokół kościoła pw. Św. Bartłomieja, gdzie mur stwarzał zagrożenie dla bezpieczeństwa.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski podsumował, że po zatwierdzeniu wniosku jest przygotowywany projekt uchwały, a finalnie jest zawierana umowa.

Następnie Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zwrócił uwagę, że Pani Naczelnik użyła sformułowania, że „miała upoważnienie Prezydenta Miasta”, zapytał więc, czy ma je nadal.

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów potwierdziła, że ma nadal takie upoważnienie. Następnie poinformowała o dalszych etapach postępowania. Beneficjent wykonuje prace remontowe, a następnie składa sprawozdanie z wykonania i następuje ewentualny zwrot niewykorzystanych środków. Wykonanie prac jest weryfikowane przez komisję, a także konserwatora zabytków. Jeśli dotacja jest wypłacana w transzach, to weryfikacje przeprowadza się do wypłacie każdej z nich.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zapytał, czy remont muru kościoła pw. Św. Bartłomieja został już zakończony.

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów potwierdziła. W tym roku została przyznana na ten cel ostatnia dotacja w wysokości 100 tysięcy złotych. Jeszcze nie została wypłacona.

Radny Zbigniew Wygoda zapytał, czy wypłata środków następuje automatycznie po złożeniu przez beneficjenta faktury, czy też jest ona jakoś sprawdzana.

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów poinformowała, że złożona faktura jest najpierw sprawdzana. Wykonanie prac jest weryfikowane podczas wizji lokalnej. Na koniec jest składane sprawozdanie z prac.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zapytał, czy zdarzyło się, że ktoś nie dostarczył sprawozdania.

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów wyjaśniła, że musi zostać złożone, ponieważ jest to wpisane do umowy dotacyjnej. Brak sprawozdania powoduje konieczność zwrotu otrzymanej dotacji. Dodała również, że środki z dotacji przelewa się na konto beneficjenta, a on z kolei przekazuje środki wykonawcy. Jest sprawdzane, czy beneficjent zapłacił wykonawcy. Wskazała jednocześnie, że faktura może zostać wystawiona na większą kwotę, ale miasto wypłaca tylko ustaloną kwotę dotacji.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski poprosił o potwierdzenie, że niewykorzystane środki z dotacji wracają z odsetkami do budżetu miasta.

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów potwierdziła, że tak się w istocie dzieje.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zapytał, czy zakończył się problem z dotacją w dzielnicy Wojska Polskiego.

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów poinformowała, że ta trudna sprawa została już zakończona. Przypomniała, że kosztorys dla prac remontowych został sporządzony na wyższą kwotę, niż były one warte i był dwukrotnie zwracany do poprawy. Były na tym terenie także inne problemy, np. z wycinką drzew.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zapytał, jaki jest, orientacyjnie, roczny budżet przeznaczony na dotacje.

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów poinformowała, że jest to od lat kwota w wysokości 100 tysięcy złotych, chociaż zdarzały się pewne różnice.

Radny Adam Neumann poprosił o podanie informacji, czy były w poszczególnych wydziałach prowadzone kontrole udzielonych dotacji, np. przez Regionalną Izbę Obrachunkową (dalej zamiennie: RIO).

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów wyraziła przypuszczenie, że RIO kontrolowała dotacje w ramach cyklicznej kontroli finansowej miasta. Poinformowała, że dotacje zawsze podlegają kontroli w ramach kontroli finansowej.

Radny Adam Neumann podkreślił ten fakt, ponieważ Regionalna Izba Obrachunkowa jest organem Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski poinformował, że Komisja Rewizyjna zwróci się do wydziałów z prośbą o informację, czy udzielone dotacje podlegały kontroli organów zewnętrznych.

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów wyjaśniła, że dotacje zawsze były kontrolowane, ale jej nie zadawano przy tej okazji żadnych pytań.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zapytał, czy któraś z udzielonych dotacji była przedmiotem kontroli.

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Tatiana Marcinów wyjaśniła, że dotacje zawsze są kontrolowane, sprawdzane od strony formalnej i dokumentów księgowych. Pani Naczelnik wskazała, że nigdy jej nie zadawano pytań szczegółowych. Środki z dotacji wypłaca Wydział Księgowości.

Radny Adam Neumann zwrócił uwagę, że jeśli kontrolujący uzna coś za nieprawidłowe, to formułuje wnioski pokontrolne.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski wskazał, że Komisja poprosi Prezydenta Miasta o zbiorczą informację w tej sprawie.

Naczelnik Biura Prezydenta Miasta Katarzyna Chwastek wskazała, że protokoły z kontroli finansowej RIO można znaleźć w Biuletynie Informacji Publicznej. Podkreśliła, że nie ma na myśli szukania tych informacji przez radnych, ale sami naczelnicy mogą sobie odświeżyć informacje z przeprowadzonych kontroli.

Radny Zbigniew Wygoda zapytał, czy RIO sprawdza prawidłowość udzielania dotacji przy okazji badania sprawozdania z wykonania budżetu.

Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu Stella Zaborowska-Nawrath poinformowała, że w 2024 r. w jej wydziale RIO przeprowadziła dwie kontrole dotyczące dotacji dla stowarzyszenia, którym zajmuje się Komisja Rewizyjna w swojej kontroli i sprawdzała funkcjonujące procedury. Jeśli na etapie weryfikacji pojawiały się pytania, wówczas udzielano na nie odpowiedzi. Jeśli kontrolujący nie miał do nich zastrzeżeń, w protokole pokontrolnym znajdował odzwierciedlenie fakt przeprowadzenia kontroli, ale bez zaleceń pokontrolnych.

Naczelnik Biura Prezydenta Miasta Katarzyna Chwastek wskazała, że co cztery lata jest przeprowadzana kompleksowa kontrola finansowa miasta Gliwice, nie ma to związku z badaniem sprawozdania z wykonania budżetu.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zapytał, czy radni mają jeszcze jakieś pytania do Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa. W związku z brakiem dalszych pytań, Przewodniczący zapowiedział wystąpienie o informację na temat przeprowadzonych kontroli oraz udzielonych dotacji.

Zastępca Prezydenta Miasta Łukasz Gorczyński przekazał radnym obiegiem schemat dotyczący dotacji dla oświatowych placówek niepublicznych.

Przewodniczący Komisji Łukasz Gorczyński poprosił o przekazanie schematu do Komisji, by radni mogli się z nim zapoznać. Następnie oddał głos pani Dorocie Opieli,

inspektorowi w Zespole ds. Kontroli Dotacji Oświatowych, działającym w Wydziale Edukacji.

Zastępca Prezydenta Miasta Łukasz Gorceyński poinformował na wstępie, że w Wydziale Edukacji został utworzony cały zespół do kontrolowania dotacji oświatowych, z uwagi na nadużycia, do których dochodziło.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, poinformowała, że dotacje są udzielane przez Wydział Edukacji na podstawie ustawy o finansowaniu zadań oświatowych. W uchwale Rady Miasta zapisano natomiast, jak wygląda kontrola realizacji dotacji. Następnie poinformowała, że podmioty ubiegające się o dotację muszą dysponować tytułem prawnym do lokalu, przekazać statut jednostki oświatowej, wykaz kadry i jej kwalifikacji oraz uzgodnienia ze Strażą Pożarną, a także wpis do wykazu placówek niepublicznych. Wniosek o dotację składa się na rok kolejny, do końca września.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zapytał, czy dotacje są skierowane do szkół niepublicznych wszystkich szczebli.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, potwierdziła, że są przeznaczone dla szkół wszystkich szczebli. Od przedszkola, przez szkołę średnią, po szkoły policealne dla dorosłych. Dotacja ma charakter roczny i jest przyznawana na liczbę uczniów, w oparciu o wskazania organu założycielskiego i o faktyczną frekwencję, która musi wynieść minimum 50% w przypadku szkół dla dorosłych. Dane dotyczące liczby uczniów i słuchaczy szkoły przekazują do 10 dnia każdego miesiąca. Rozliczenie dotacji musi nastąpić do 10 stycznia roku następnego i uwzględniać wszystkie wydatki, jakie poniosła szkoła.

Radna Nina Drzewiecka zapytała, czy miasto występuje tu w roli pośrednika przekazującego subwencję oświatową.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, wskazała, że, aby otrzymać subwencję, należy oprzeć się na danych wskazywanych w Systemie Informacji Oświatowej (SIO) na dzień 30-go września. Dotacje są rozliczane pod względem formalno-rachunkowym. Jeśli pojawia się taka potrzeba, wszczynana jest kontrola. Jednocześnie na dany rok ustala się plan kontroli. Jeśli pojawia się podejrzenie jakichś nieprawidłowości, wszczynana jest kontrola dodatkowa.

Radny Zbigniew Wygoda zapytał, w jaki sposób sprawdza się frekwencję na zajęciach, by wiedzieć, że np. dla szkoły policealnej wyniosła ona minimum 50%.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, poinformowała, że prowadzone są kontrole „weekendowe”, podczas których są obserwowane zajęcia. Z takiej wizji jest sporządzana notatka. Jeśli stwierdzi się nieprawidłowości, podmiot jest wzywany do zwrotu dotacji. Wskazano także, że placówek niepublicznych jest ok. 60, a więc zbyt wiele, by sprawdzać wszystko na bieżąco. Sprawozdania placówek są weryfikowane pod kątem wydatków przez pracowników Wydziału Edukacji. W terenie są weryfikowane poniesione wydatki (na podstawie faktur) oraz dokumenty dydaktyczne.

Radny Zbigniew Wygoda zapytał, jak jest prowadzona ewidencja obecności i czy są to oświadczenia.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zapytał, na którym etapie Urząd Miejski dowiaduje się, że uczeń przestał chodzić na zajęcia, czy też, kiedy szkoła przekazuje taką informację.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, poinformowała, że co miesiąc placówki przekazują dane na temat liczby uczniów oraz frekwencji na zajęciach w przypadku szkół dla dorosłych. Kontrola frekwencji na terenie placówki stanowi działanie prewencyjne. Podczas takiej kontroli są sprawdzane listy obecności na zajęciach z podpisami uczestników. Dotacja wypłacana jest co miesiąc w oparciu o deklarowaną liczbę słuchaczy przez podmioty dotowane, które oświadczają, że te dane są prawidłowe.

Radny Zbigniew Wygoda podkreślił, że na kontroli można sprawdzić podpisy słuchaczy.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, potwierdziła, zwróciła jednocześnie uwagę, że pracownicy Wydziału Edukacji nie są grafologami.

Radny Adam Neumann zapytał, od kiedy prowadzone są kontrole w terenie pod kątem przeprowadzenia zajęć oraz frekwencji.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, poinformowała, że od 2022 r., kiedy to zmieniono uchwałę Rady Miasta.

Radny Olaf Pest zapytał, czy zdarza się, że kontrola nie potwierdza rzeczywistego zakupu towaru lub usług.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, wyjaśniła, że placówka jest proszona o okazanie nabytych przedmiotów, jeśli został zgłoszony ich zakup.

Radna Nina Drzewiecka zapytała, jaki jest procent nieprawidłowości.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, wskazała, że w Zespole ds. Kontroli pracują cztery osoby, które kontrolują dotacje o różnym stopniu skomplikowania. Najtrudniejsza jest analiza dotacji w szkołach dla dorosłych i w zakresie frekwencji.

Mieszkaniec zapytał, czy kontrole są prowadzone od 2022 r.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji poinformowała, że kontrole były prowadzone wcześniej w zakresie pobrania i prawidłowości wydatkowania dotacji. Od 2022 r. prowadzone są kontrole w terenie pod kątem przeprowadzenia zajęć oraz frekwencji. Dodała, że uchwała umożliwiła prowadzenie kontroli „weekendowych” w terenie, ale kontrole wykorzystania środków z dotacji były prowadzone już wiele lat wcześniej.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski poprosił o przedstawienie informacji na temat głośnej medialnie sprawy fałszowania danych o frekwencji na zajęciach w niepublicznych placówkach oświatowych. Poprosił o przybliżenie, na czym polegał mechanizm nadużycia.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, wyjaśniła, że ma pośrednią wiedzę na temat tego, jak to wyglądało. W szkołach uruchamiano kursy językowe. Zajęcia edukacyjne się nie odbywały i nie wiadomo, ilu było słuchaczy. Podmiot zgłaszał, że słuchacze chodzili na zajęcia, a tak się nie koniecznie działo.

Radny Zbigniew Wygoda uznał, że ważne jest, by zrozumieć ten mechanizm.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zgodził się, że obecne procedury powinny zapobiegać takim sytuacjom.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, wyjaśniła, że za proces kształcenia odpowiada Kuratorium Oświaty, ale miasto, przed wprowadzeniem odpowiedniego umocowania w uchwale, nie mogło pewnych rzeczy sprawdzać.

Radny Zbigniew Wygoda zastanowił się, czy takie rzeczy mogły się wcześniej zdarzać w Gliwicach.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, poinformowała, że w 2024 r. jedna szkoła nie otrzymała dotacji. Dodała także, że w Gliwicach obowiązuje uchwała, która umożliwia weryfikację frekwencji w terenie, ale w wielu miastach takie zapisy usuwano, ponieważ nadzór prawny je kwestionował.

Mieszkaniec poinformował, że to Urząd Miejski w Katowicach odkrył proceder „dublowania” słuchaczy na zajęciach.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski podsumował, że kontrole w terenie pozwalają zabezpieczyć się przed wyłudzeniami środków publicznych.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, przyznała, że jest to skuteczny środek prewencyjny, który pozwala także weryfikować przekazane informacje na miejscu. Jedna placówka straciła w ten sposób dotację i wycofała się z kształcenia na dotowanym kierunku po kontroli.

Radny Zbigniew Wygoda zapytał, czy są jakieś placówki, które zalegają ze zwrotem środków na rzecz miasta.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, poinformowała, że sprawy są na różnym etapie, a procedura zwrotu środków jest czasem wieloletnia.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski poprosił o potwierdzenie, że 60 placówek kontrolują 4 osoby i że jest sporządzany plan kontroli.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, potwierdziła, że na podstawie analizy zaakceptowanej przez Naczelnika Wydziału Edukacji powstaje plan kontroli. W przypadku jakiegś sytuacji problematycznej podejmuje się kontrolę doraźną.

Następnie pani Opiela poinformowała, że Wydział Edukacji przyznaje także dotacje w ramach konkursu organizowanego na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Są to dotacje na realizację zadań publicznych, głównie tzw. „harcerskie wakacje”.

Zastępca Prezydenta Miasta Łukasz Gorczyński poinformował, że to zadanie dotyczące zapewnienia zajęć w okresie wakacyjnym.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, poinformowała, że w 2024 r. na te dotacje przeznaczono 100 tysięcy złotych. W ich przypadku ogłaszane są konkursy. Na bieżąco udzielane są dotacje w trybie pozakonkursowym – tzw. małe granty.

Zastępca Prezydenta Miasta Łukasz Gorczyński poinformował, że w trybie małych grantów, na podstawie art. 19a Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, przyjmuje się oferty na wypoczynek feryjny. Istnieje możliwość aplikowania o kwoty w wysokości do 10 tysięcy złotych. Są one ogłaszane w Biuletynie Informacji Publicznej, każdy może zgłosić uwagi. Nabór prowadzony jest w sposób ciągły.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zapytał, w jaki sposób jest to rozliczane.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, poinformowała, że jest zawierana umowa i zgodnie z nią rozlicza się przyznaną dotację. Obligatoryjna kontrola realizacji jest przeprowadzana, jeśli przedsięwzięcie odbywało się na terenie miasta. Procedura prowadzenia kontroli realizacji tych zadań jest opisana w zarządzeniu organizacyjnym Prezydenta Miasta nr 51/23 w sprawie procedury prowadzenia kontroli realizacji zadań publicznych zleczanych przez miasto Gliwice podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i niedziałającym w celu osiągnięcia zysku, podmiotom wymienionym w art. 8 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz instytucjom kultury.

Przewodniczący Łukasz Chmielewski podsumował uzyskane w tej części posiedzenia informacje.

Zastępca Prezydenta Miasta Łukasz Gorczyński dodał, że po wykonaniu zadania składane jest sprawozdanie z jego wykonania. Jest ono weryfikowane. Może też zostać przeprowadzona kontrola w placówce, gdzie są weryfikowane otrzymywane informacje.

Pani Dorota Opiela, Wydział Edukacji, poinformowała, że w ramach weryfikacji realizacji dotacji sprawdzana jest dokumentacja.

Zastępca Prezydenta Miasta Łukasz Gorczyński rozwinął, że chodzi tu o weryfikację dokumentów finansowych i dowodów merytorycznych wynikających z wniosku, na przykład osiągnięcia zaplanowanych rezultatów. Do sprawozdania jest także dołączana dokumentacja dodatkowa, np. zdjęciowa.

Radny Adam Neumann zapytał, czy w Wydziale Edukacji Regionalna Izba Obrachunkowa prowadziła kontrole, a jeżeli tak, to czy sformułowała wnioski pokontrolne. Jego zdaniem, można by poprosić o informacje z dwóch ostatnich okresów, tj. od 2019 r.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski przypomniał, że Komisja Rewizyjna wystąpi o informacje na temat prowadzonych kontroli organów zewnętrznych.

Radny Zbigniew Wygoda przypomniał, że Komisja ustaliła, że nie będzie analizować działań Prokuratury, jedynie RIO.

Radna Nina Drzewiecka potwierdziła te ustalenia.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski oddał głos Naczelnik Biura Prezydenta Miasta.

Naczelnik Biura Prezydenta Miasta Katarzyna Chwastek poinformowała, że zgodnie z art. 221 Ustawy o finansach publicznych podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku mogą otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacje celowe. Jeśli dotacja jest udzielana na zadania inne niż wynikające z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – a takimi są zadania z zakresu promocji miasta - tryb postępowania, sposób jej rozliczania oraz sposób kontroli wykonywania zleconego zadania musi być określony w uchwale organu stanowiącego. Aktualnie wciąż obowiązuje w tym zakresie uchwała z 2017 r. Podczas ostatniej sesji Rady została podjęta nowa uchwała, która po wejściu w życie (akt prawa miejscowego) zastąpi dotychczasową regulację. Pani Naczelnik opisała następnie tryb udzielania i rozliczania dotacji, informując, że na końcu następuje weryfikacja sprawozdania i można stwierdzić, że dotacja została wykorzystana zgodnie z ustawą o finansach publicznych. Poinformowała także, że od stycznia 2024 r. obowiązuje zarządzenie organizacyjne nr 51/23 określające procedury prowadzenia kontroli realizacji zadań publicznych zleczonych przez miasto Gliwice podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i niedziałającym w celu osiągnięcia zysku, podmiotom wymienionym w art. 8 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz instytucjom kultury. Nie dotyczy ono dotacji oświatowych i na ochronę zabytków. Na dotacje dotyczące promocji nie są przekazywane duże kwoty. To środki rzędu 50-60 tysięcy złotych na rok. Większość z nich jest udzielana w trybie pozakonkursowym. Dotychczas mogły być one powiązane z patronatami, ale nowa uchwała to rozdziela.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zapytał o umowę na promocję w Hali Arena.

Zastępca Prezydenta Miasta Łukasz Gorczyński wyjaśnił, że jest to umowa koncesyjna, a nie dotacja.

Radny Adam Neumann zwrócił uwagę, że nowa uchwała niewiele zmienia, odnosi się jedynie do patronatów.

Naczelnik Biura Prezydenta Miasta Katarzyna Chwastek poinformowała, że uchwała rozdziela patronat od udzielania dotacji.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zapytał, czy, jeśli Prezydent Miasta chce objąć patronatem jakieś wydarzenie organizowane przez stowarzyszenie, to umowa jest zawierana przez Biuro Prezydenta Miasta.

Naczelnik Biura Prezydenta Miasta Katarzyna Chwastek wyjaśniła, że przez Wydział Promocji i Komunikacji Społecznej. Jeśli chodzi o przeprowadzane kontrole tych dotacji Naczelnik BPM podkreśliła, że nie ma informacji, aby odpowiedzieć na to pytanie. Informacje w tym zakresie posiada Wydział Promocji i Komunikacji Społecznej.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski oddał głos Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu.

Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu Stella Zaborowska-Nawrath poinformowała, że lwią część dotacji udzielanych przez Wydział stanowią te w zakresie sportu, ale są także dotacje w sferze kultury. Poinformowała, że działalność impresaryjną i tym samym współpracę z organizacjami pozarządowymi przejęło Centrum Kultury Victoria, ale Wydział KSP przekazuje dotacje dla instytucji kultury. Dzieli się one na podmiotowe i celowe. Podmiotowe są przyznawane na rok budżetowy, a po zakończeniu instytucje muszą je rozliczyć. Zasady rozliczenia określają zarządzenia Prezydenta Miasta nr PM-5486/13 z dnia 20 grudnia 2013 r. oraz zarządzenie nr PM-9662/2024 z dnia 2 maja 2024 r. i zarządzenie nr PM-62/2024 z 11 czerwca 2024 r. Transze dotacji są przekazywane na wniosek instytucji składany z minimum pięciodniowym wyprzedzeniem. Nie jest to z góry ustalona kwota. Na koniec roku instytucja przekazuje rozliczenie dotacji wraz z tabelą obrazującą wykorzystanie dotacji. Jeśli nie wykorzysta wszystkich środków, wówczas zwraca je.

Dotacje celowe są udzielane na wniosek. Jest podpisywana umowa dotacyjna, w której określa się przedmiot dotacji, a także termin realizacji, kwotę dotacji, a także warunki ewentualnego zwrotu środków. Zadania podlegają kontroli w trakcie zadania lub po jego zakończeniu (np. przeprowadzenie remontu).

Następnie naczelnik wydziału poinformowała o dotacjach udzielanych w dziedzinie turystyki i krajoznawstwa na mocy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie i przedstawiła etapy prowadzonej procedury. Po ogłoszeniu konkursu składane są oferty, które ocenia komisja. Rozstrzygnięcie konkursu jest ogłaszane w postaci zarządzenia Prezydenta Miasta. Sprawozdanie powinno wpłynąć w terminie 30 dni od zakończenia realizacji zadania. W dziedzinie turystyki są także przyznawane małe granty, na które nabór jest ciągły.

Dotacje w zakresie sportu są udzielane na podstawie ustawy o sporcie, ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ustawa o sporcie nałożyła na gminy obowiązek podjęcia uchwały kierunkowej w sprawie zasad udzielania dotacji. W 2021 r. została dodatkowo podjęta uchwała o kierunkach rozwoju sportu. Następnie naczelnik wydziału przedstawiła tryb naboru wniosków wynikający z ustawy o sporcie. Zarządzeniem Prezydenta Miasta jest ogłaszany nabór wniosków. W zarządzeniu są także określone kryteria udziału oraz warunki podpisania umowy. W przypadku pierwszej grupy priorytetowej ważny jest cel sportowy, który jest wypracowywany wspólnie przez klub sportowy i Wydział Kultury i Sportu. W pierwszej kolejności jest dokonywana ocena formalna. Kluby nieprzyjęte do drugiego etapu konkursu mogą składać wnioski do konkursu na szkolenie sportowe dzieci i młodzieży z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W następnej kolejności jest podpisywana umowa dotacyjna, obecnie na okres roku. Po zakończeniu realizacji zadania następuje rozliczenie dotacji i jest składane sprawozdanie z wykonania.

Kontrole merytoryczne przeprowadzane są w oparciu o przyjęty plan kontroli. Zgodnie z zarządzeniem organizacyjnym nr 51/23 Prezydenta Miasta Gliwice z dnia 28 grudnia 2023 r. Dwa razy do roku Wydział Kultury i Sportu przedstawia sprawozdanie nadzorcze. Obecnie Wydział bada część dokumentów finansowych dotacji. Jeśli w trakcie pojawiają się jakieś wątpliwości, wzywa się do złożenia wyjaśnień i przedłożenia dodatkowych dokumentów. Z ustawy o sporcie wspierany jest sport zawodowy. Na mocy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie udziela się dotacji na szkolenie dzieci i młodzieży, sport osób z niepełnosprawnością oraz organizację wydarzeń.

Pani naczelnik poinformowała następnie, że w Urzędzie Miejskim funkcjonuje zarządzenie organizacyjne Prezydenta Miasta dot. obiegu dokumentów finansowych, które określa, jak prowadzi się kontrolę sprawozdań i jak wygląda obieg dokumentów.

Następnie pani naczelnik poinformowała, że podczas kompleksowej kontroli finansowej Urzędu Miejskiego, przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w 2023 r. kontrolowane były dotacje przyznane stowarzyszeniu, którego dotyczy prowadzona przez Komisję Rewizyjną kontrola. Badano dotację przyznaną w 2019 r., a także tę z 2021 r. przyznaną spółce powstałej w miejsce stowarzyszenia. W trakcie kontroli przedstawiono wszystkie wymagane dokumenty, kontrolujący zadawali pytania. Adnotacja dotycząca tej kontroli znalazła się w protokole pokontrolnym, ale nie sformułowano zaleceń pokontrolnych.

Radna Nina Drzewiecka zapytała, jaki procent dotacji jest rozliczanych w ciągu roku, pomimo że jest możliwość wydłużenia tego okresu.

Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu Stella Zabrowska-Nawrath poinformowała, że może to być maksymalnie pięć lat. Dodała, że wiele podmiotów ma problemy z rozliczeniem. Najczęściej podmioty są kilkakrotnie wzywane do uzupełnienia i korekty. Pani Naczelnik dodała, że chwilowo zwiększono zatrudnienie w Wydziale, by to przepracować, wdrożono też procedury mające na celu zmniejszenie liczby dokumentów do weryfikacji, jednak nadal w taki sposób, by się prawidłowo rozliczyć. Zakończyła wypowiedź stwierdzeniem, że niewiele podmiotów szybko się rozlicza.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski uznał, że w wielu przypadkach może chodzić o nonszalancję oraz brak wiedzy. Zastanowił się, czy pomogłyby jakieś instrukcje dla stowarzyszeń.

Zastępca Prezydenta Miasta Łukasz Gorceżyński wskazał, że podmiot musi spełnić szereg warunków formalnych, na które się umówiono. Jeśli doszło do jakichś nieprawidłowości, wówczas musi zwrócić środki z dotacji. W Gliwicach są takie instrukcje

dla organizacji. Przypomniał, że Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych, wcześniej Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych, wspiera organizacje na etapie wnioskowania, a także rozliczania dotacji. Zauważył, że wśród działaczy występuje specyfika, polegająca na tym, że „robią sport”, a mniej przejmują się formalnościami. Zarządy klubów są często społeczne, a to minus. Spoczywa na nich duża odpowiedzialność, a mogą nie posiadać odpowiednich kompetencji. Taka sytuacja miała miejsce, jego zdaniem, w analizowanej sprawie. Należy także wskazać, że od lat w Gliwicach do sprawdzania faktur podchodzono w sposób bardzo skrupulatny, przechodziły one przez sito pracowników. Na poziomie województwa Gliwice mają wysoki poziom kontroli formalno-prawnej dotacji.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski wskazał, że sprawozdanie z realizacji jest weryfikowane. Zapytał, jak wyglądają kontrole.

Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu Stella Zaborowska-Nawrath poinformowała, że jest przygotowywany plan kontroli, w ramach których pracownicy chodzą na zajęcia, sprawdzają dzienniki zajęć. Część kontroli wyrywkowych prowadzona jest w siedzibach klubów, w trakcie realizacji zadania.

Mieszkaniec, nawiązując do wcześniejszej wypowiedzi Zastępcy Prezydenta Miasta, zwrócił uwagę, że wiele osób zasiadających w zarządach klubów pełni swoje funkcje społecznie i nie jest specjalistami od spraw księgowych. Sam zasiadał w zarządzie stowarzyszenia i w owym czasie nie miała miejsca ani jedna kontrola finansowa. Miała miejsce tylko jedna, w maju 2020 r., ale była nierzetelna. Uznał, że gdyby takie kontrole rzeczywiście miały miejsce, to można by uniknąć wielu problemów. Wskazał również, że w piśmie z Regionalnej Izby Obrachunkowej znajduje się akapit, że Izba nie mogła dokonać kontroli dotyczącej dotacji w kolejnych latach, ponieważ nie zweryfikowano sprawozdań. Zwrócił się następnie do Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu o wskazanie podstawy prawnej wspomnianego przez nią pięcioletniego okresu na zatwierdzenie sprawozdania. Zdaniem mieszkańca, co innego mówi ustawa o finansach publicznych, ustawa o samorządzie gminnym oraz przepisy o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych. Regionalna Izba Obrachunkowa nie mogła się odnieść do sprawy, ponieważ się ona przedawniła.

Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu Stella Zaborowska-Nawrath wyjaśniła, że powoływała się na protokół RIO z 2023 r., a nie pismo Izby. RIO badała dotację na pierwsze półrocze 2019 r., rozliczoną po czterech latach. Izba nie zarzuciła miastu nieprawidłowości. Odnosząc się do kwestii terminu na rozliczenie dotacji i okresu pięciu lat wskazała, że nie zna też przepisów, które by wprost mówiły, że dotację należy rozliczyć w ciągu roku czy dwóch miesięcy. Ustawa o finansach publicznych mówi, że określa to umowa dotacyjna. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie nakłada obowiązek przechowywania dokumentów dotacyjnych przez okres pięciu lat. Nie zgodziła się z zarzutem, że nie miała miejsca kontrola finansowa, bo ona się odbywa po złożeniu sprawozdania. To w trakcie takiej kontroli pracownicy Wydziału zorientowali się, że dwukrotnie podpisano umowy na to samo.

Mieszkaniec uznał, że umowa dotacyjna opiera się na Kodeksie postępowania administracyjnego i powinna zostać rozliczona w miesiąc. Nie stanowią podstawy prawnej akty, które przywołała Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu, ponieważ przechowywanie a weryfikacja to dwie różne kwestie.

Radny Zbigniew Wygoda przypomniał, że na dzisiejszym posiedzeniu miano dyskutować o zasadach udzielania dotacji wraz z naczelnikami, a nie o jednostkowych przypadkach.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zwrócił uwagę, że kontrola finansowa musi się odbyć po dostarczeniu dokumentów. Dopiero wówczas Wydział weryfikuje rozliczenie od strony formalno-prawnej i finansowej. Taki model został przyjęty.

Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu Stella Zaborowska-Nawrath wyjaśniła, że można część spraw sprawdzać w trakcie realizacji zadania i częściowo się to robi, ale zawsze pełna kontrola finansowa jest po złożeniu sprawozdania.

Mieszkaniec zapytał, czemu więc kontrola została wszczęta po jego zawiadomieniu.

Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu Stella Zaborowska-Nawrath wyjaśniła, że był to sygnał, który należało sprawdzić. Pracownicy badali sprawę i stwierdzili braki.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski upewnił się, że jeśli wpływa zgłoszenie to Wydział reaguje, co potwierdziła Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu.

Mieszkaniec poinformował, że chce przedstawić pismo Regionalnej Izby Obrachunkowej z zastrzeżeniami.

Radny Zbigniew Wygoda poprosił o powrót do porządku obrad.

Mieszkaniec zapytał Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu, ile trwa średnio sprawdzanie sprawozdania.

Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu Stella Zaborowska-Nawrath wyjaśniła, że trudno powiedzieć, ponieważ zależy to od charakteru zadania i ilości dokumentacji.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zamknął dyskusję i przeszedł do kolejnego punktu porządku obrad.

Na tym zakończono procedowanie w tym punkcie porządku obrad.

Ad 2) Przyjęcie protokołu posiedzenia Komisji z dnia 26 września 2024 r.

Przewodniczący Komisji Łukasz Chmielewski zapytał, czy radni mają jakieś uwagi do protokołu.

Radni nie zgłosili uwag do protokołu, który przyjęto przez akklamację.

Na tym zakończono procedowanie w tym punkcie porządku obrad.

Ad 3) Sprawy bieżące.

Komisja zapoznała się z następującymi pismami:

- a) Uchwała Rady Dzielnicy Łabędy nr 96 (w załączeniu, korespondencja nr UM.837941.2024) – Komisja zapoznała się.
- b) Uchwała Rady Dzielnicy Łabędy nr 92 (w załączeniu, korespondencja nr UM.782597.2024) – Komisja zapoznała się.
- c) Protokoły Rady Dzielnicy Łabędy nr 81 i 82 (w załączeniu, korespondencja nr UM.782627.2024) – Komisja zapoznała się.
- d) Uchwały Rady Dzielnicy Łabędy nr 93, 94, 95 (w załączeniu, korespondencja nr UM.796364.2024) – Komisja zapoznała się.

(***)

Termin kolejnego posiedzenia Komisji ustalono **na 12 listopada 2024 r., na godzinę 17.30.**

Na tym zakończono posiedzenie Komisji.

Protokołowała

(-) Marta Stradomska

Przewodniczący Komisji
Rewizyjnej

(-) Łukasz Chmielewski